

	<p>1.1.3. skład i zadania interdyscyplinarnego zespołu opieki paliatywnej.</p> <p>1.2. Zasady postępowania z chorymi w terminalnej fazie choroby w zależności od stanu zdrowia; ustalenie priorytetów w pielęgnowaniu pacjentki.</p> <p>1.3. Sposoby pielęgnowania chorych z uwzględnieniem występujących objawów chorobowych:</p> <p>1.3.1. ze strony układu oddechowego;</p> <p>1.3.2. ze strony układu pokarmowego;</p> <p>1.3.3. ze strony układu moczowego;</p> <p>1.3.4. krwawienia, krwotoki z dróg rodnych (embolizacja naczyń macicznych);</p> <p>1.3.5. odleżyny;</p> <p>1.3.6. popromienne zmiany na skórze i błonach śluzowych;</p> <p>1.3.7. obrzęki i zastój limfatyczny.</p> <p>1.4. Opieka psychologiczna:</p> <p>1.4.1. wsparcie psychiczne i duchowe chorych w terminalnej fazie choroby;</p> <p>1.4.2. problemy psychologiczne rodzin kobiet z procesem nowotworowym narządu rodowego i piersi w terminalnej fazie choroby.</p> <p>1.5. Planowanie opieki nad chorą w terminalnej fazie choroby.</p> <p>2. Problem bólu, leczenie farmakologiczne i nefarmakologiczne: (wykład 10 godz.)</p> <p>2.1. Definicja bólu (ostrego i przewlekłego, nowotworowego) wybrane pojęcia związane z bólem, częstość występowania.</p> <p>2.2. Taksonomia bólu - patomechanizm bólów nowotworowych.</p> <p>2.3. Badanie pacjenta odczuwającego ból (skale oceny natężenia bólu).</p> <p>2.4. Czynniki wpływające na poprawę i pogorszenie tolerancji bólu nowotworowego.</p> <p>2.5. Zasady postępowania terapeutycznego w leczeniu bólu:</p> <p>2.5.1. farmakoterapia w leczeniu bólu (drabina analgetyczna WHO);</p> <p>2.5.2. podwyższenie progu bólowego przez zastosowanie farmakoterapii;</p> <p>2.5.3. sposoby i drogi podawania leków przeciwbólowych.</p> <p>2.6. Niefarmakologiczne metody terapii bólu - psychologiczne, fizykoterapeutyczne i inne metody leczenia bólu nowotworowego, np. terapia zajęciowa.</p> <p>2.7. Paliatywna radioterapia.</p>
--	--

	2.8. Leczenie zabiegowe w celu przerwania dróg przewodzenia bólu (blokady nerwów obwodowych, blokady centralne, neurolyza chemiczna).
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de Walden-Gałuszko K., Ciałkowska-Rysz A.: <i>Medycyna paliatywna</i>. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2015 2. Diener H.C., Maier C.: <i>Leczenie bólu – zespoły bólowe – metody postępowania</i>. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2005 3. Kinghorn S., Gaines S.: <i>Opieka paliatywna</i>. Red. wyd. polskiego de Walden-Gałuszko K., Gaworska-Krzemińska A. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2012 4. Wordliczek J., Dobrogowski J. (red.): <i>Leczenie bólu</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adamczyk A., Buczkowski K., Jagielski D. i wsp.: <i>Opieka paliatywna (Praktyka lekarza rodzinnego)</i>. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009 2. de Walden-Gałuszko K.: <i>Psychoonkologia w praktyce klinicznej</i>. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011 3. Frączek M.: <i>Podstawy diagnostyki i terapii nowotworów</i>. Wyd. Alfa Medica Press, Bielsko-Biała 2008 4. Jassem J., Krzakowski M.: <i>Leczenie wspomagające w onkologii</i>. Via Medica, Gdańsk 2013 5. Krzakowski M., Potemski P., Warzocha K., Wysocki P.: <i>Onkologia kliniczna</i>. Tom 1. Via Medica, Gdańsk 2014 6. Larsen R.: <i>Anestezjologia</i>, wyd. II polskie pod red. Andrzeja Küblera. U&P, Wrocław 2013 7. Link H., Bokemeyer C., Feyer P.: <i>Terapie wspomagające w nowotworach złośliwych</i>. MedPh, Wrocław 2011 8. Malec-Milewska M., Krajnik M., Wordliczek J.: <i>Chory na nowotwór – kompendium leczenia bólu</i>. Medical Education, Warszawa 2013 9. Waldman S.D. (red. wyd. pol.: Smereka J.): <i>Atlas zespołów bólowych</i>. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2009
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Nie dotyczy.

6. PROGRAM ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

6.1. STAŻ: Oddział ginekologii onkologicznej

Cel stażu: Doskonalenie umiejętności świadczenia kompleksowej opieki nad kobietą z chorobą nowotworową narządu rodno.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 35 godz.

Liczebność grupy: 6 osób

Opiekun stażu: osoba z minimum 3-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:

1. Położna:

- tytuł magistra położnictwa, magistra pielęgniarstwa;
- tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego, rodzinnego, ginekologiczno-położniczego;
- ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego;
- ukończony kurs specjalistyczny *Onkologia ginekologiczna* lub w zakresie podawania leków cytostatycznych.

2. Pielęgniarka:

- tytuł magistra pielęgniarstwa;
- tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego;
- ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego;
- ukończony kurs specjalistyczny w zakresie podawania leków cytostatycznych.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia:

1. Opieka nad pacjentką podczas leczenia skojarzonego nowotworów narządu rodno.
2. Pielęgnowanie pacjentki z chorobą nowotworową oraz dokumentowanie przebiegu procesu pielęgnowania.
3. Uczestniczenie w rehabilitacji psychospołecznej poprzez udzielanie wsparcia psychicznego, umożliwienie zaspokojenia opieki duchowej, wskazanie grup wsparcia.
4. Edukacja w zakresie samopielęgnacji i rehabilitacji w warunkach domowych.
5. Ocena i monitorowanie bólu u pacjentek po operacji w obrębie narządu rodno.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Zaliczenie świadczeń zdrowotnych.

6.2. STAŻ: Oddział chirurgii onkologicznej albo Oddział chirurgiczny ogólny

Cel stażu: Doskonalenie umiejętności świadczenia opieki nad kobietą i jej rodziną w trakcie leczenia chirurgicznego piersi i po jego zakończeniu.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 35 godz.

Liczebność grupy: 6 osób

- Opiekun stażu: pielęgniarka z minimum 3-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- tytuł magistra pielęgniarstwa;
  - tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego, chirurgicznego;
  - ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa onkologicznego, chirurgicznego.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Opieka nad pacjentką podczas leczenia skojarzonego nowotworów piersi.
2. Pielęgnacja ran pooperacyjnych.
3. Prowadzenie działań rehabilitacyjnych po mastektomii we wczesnym okresie pooperacyjnym.
4. Ocena i monitorowanie bólu pooperacyjnego u chorej po mastektomii.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Zaliczenie świadczeń zdrowotnych.

7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWNIONA POŁOŻNA PO UKOŃCZENIU KURSU SPECJALISTYCZNEGO ONKOLOGIA GINEKOLOGICZNA

1. Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie nowotworów narządu rodnego i piersi.
2. Przygotowanie pacjentki z nowotworem narządu rodnego i piersi do operacji i opieka pooperacyjna.
3. Przygotowanie pacjentki z nowotworem narządu rodnego i piersi do radioterapii/ brachyterapii/ teleradioterapii i opieka po zabiegu.
4. Przygotowanie pacjentki do chemioterapii i opieka po podaniu leków.
5. Edukacja pacjentki w zakresie samoopieki i rehabilitacji po leczeniu chorób nowotworowych narządu rodnego i piersi.
6. Profilaktyka powikłań u kobiety z nowotworem narządu rodnego i piersi wynikających z procesu chorobowego i leczniczego.
7. Ocena natężenia bólu pooperacyjnego za pomocą przyjętych skal.
8. Doraźna modyfikacja dawki leczniczej leku przeciwbólowego, w zakresie zlecenia lekarskiego w leczeniu choroby nowotworowej narządu rodnego i piersi.
9. Prowadzenie wczesnej rehabilitacji po leczeniu chirurgicznym chorób nowotworowych narządu rodnego i piersi.
10. Sprawowanie opieki nad kobietą w terminalnej fazie choroby nowotworowej.
11. Prowadzenie wsparcia emocjonalnego, informacyjnego, duchowego u pacjentek z chorobą nowotworową narządu rodnego i piersi we wszystkich etapach choroby oraz ich rodzin.